

Trafikbestämmelser för järnväg

Modul 13 HMS

L-skydd - System H, M och S

Innehåll

Inledning	7
L-skydd i system H	9
1 Planera L-skydd	10
1.1 L-SKYDDETS ARBETSPLAN	10
1.2 L-SKYDDETS TILLSYNINGSMAN	10
1.3 L-SKYDDSOMRÅDETS GRÄNSPUNKTER	10
1.4 SKYDDSÅTGÄRDER	11
2 Anordna L-skydd	12
2.1 SAMTIDIGA TRAFIKVERKSAMHETER	12
2.2 AVSTÄMNING	12
2.3 SAMRÅD	13
2.4 STARTTILLSTÅND	14
3 Genomföra L-skydd	15
3.1 TILLSYNINGSMANNENS NÄRVARO	15
3.2 BYTE AV TILLSYNINGSMAN	15
4 Avsluta L-skydd	16
5 Särfall	17
5.1 DIREKTPLANERA L-SKYDD	17
5.2 L-SKYDD INOM ETT D-SKYDD	18
L-skydd i system M	19
2 Anordna L-skydd	20
2.4 STARTTILLSTÅND	20
4 Avsluta L-skydd	21
4.2 AVSLUTA NÄR BEVAKNINGSSTRÄCKANS BÅDA GRÄNSDRIFTPLATSER ÄR STÄNGDA	21
5 Särfall	22
5.1 DIREKTPLANERA L-SKYDD	22
5.3 L-SKYDD EFTER TÅG	22

L-skydd i system S	25
1 Planera L-skydd	26
1.3 L-SKYDDSSOMRÅDETS GRÄNSPUNKTER	26
2 Anordna L-skydd	27
2.4 STARTTILLSTÅND	27
4 Avsluta L-skydd	28
4.2 AVSLUTA NÄR GRÄNSDRIFTPLATSEN ÄR STÄNGD	28

Inledning

L-skydd innebär att ett område på en bevakningssträcka upplåts för ett arbete med lätta arbetsredskap som den medföljande personalen snabbt kan lyfta eller välta ur spårområdet. Inga tågfärder får ske över arbetsplatsen. Spärrfärder får förekomma efter samråd.

L-skyddsområdet skyddas med åtgärder som ska förhindra att spårfordon får körsignal in mot området. Tågklareraren avspärrar den bevakningssträcka som ska skyddas.

De regler som gäller för L-skydd i system H kommer först i modulen. I slutet av modulen finns tillägg och ändringar för L-skydd i system M och S i egna avsnitt.

L-skydd i system H

Detta kapitel innehåller regler för L-skydd i system H.

1 Planera L-skydd

Spårentreprenören ska planera L-skyddet i förväg och göra en arbetsplan som ska godkännas av trafikledningen. Vid akuta situationer får L-skyddet direktplaneras enligt reglerna under rubriken *5.1 Direktplanera L-skydd*.

Ett L-skyddsområde får endast omfatta en bevakningssträcka eller en del av denna.

Arbetet ska bedrivas inom L-skyddsområdet, som ska finnas på den avspärrade bevakningssträckan.

1.1 L-SKYDDETS ARBETSPLAN

Arbetsplanen ska innehålla uppgifter om

- vilken bevakningssträcka och vilket spår på bevakningssträckan som berörs av L-skyddet
- L-skyddsområdets gränspunkter
- L-skyddets starttid och sluttid.

Dessa uppgifter ska godkännas av trafikledningen. Trafikledningen ska också ge L-skyddet en unik beteckning och meddela denna till spårentreprenören.

Arbetsplanen ska även innehålla de uppgifter som finns om eventuell kontakttågklarare.

1.2 L-SKYDDETS TILLSYNINGSMAN

Spårentreprenören ska utse en tillsyningsman som ansvarar för trafiksäkerheten inom L-skyddsområdet.

Tillsyningsmannen ansvarar också för kontakten med tågklararen och med andra tillsyningsmän.

Tillsyningsmannen ska ha tillräcklig geografisk kännedom för att kunna avgöra att L-skyddsområdet stämmer överens med uppgifterna i arbetsplanen.

1.3 L-SKYDDSOMRÅDETS GRÄNSPUNKTER

L-skyddsområdets gränspunkter ska vara entydigt definierade. De ska utgöras av de intilliggande driftplatsernas infartssignaler eller av bevakningssträckans linjeplatser. Gränspunkterna får anges med

hjälp av de omgivande driftplatsernas eller linjeplatsernas namn. Om en linjeplats är gränspunkt ingår den inte i L-skyddsområdet. Det ska också klart framgå av arbetsplanen vilket spår på bevakningssträckan som omfattas av L-skyddet.

1.4 SKYDDSÅTGÄRDER

L-skydd innebär att L-skyddsområdet är avspärrat.

2 Anordna L-skydd

Innan L-skyddet anordnas ska tillsyningsmannen och tågklareraren kontrollera att de har samstämmiga uppgifter i sina arbetsplaner.

2.1 SAMTIDIGA TRAFIKVERKSAMHETER

Om en tågfärd pågår på den aktuella bevakningssträckan får L-skyddet inte anordnas. L-skyddet får anordnas på ett område som helt eller delvis är upplåtet för en annan trafikverksamhet än tågfärd.

Om en spärrfärd berör L-skyddsområdet får L-skyddet endast anordnas efter samråd mellan L-skyddets tillsyningsman och spärrfärdens tillsyningsman.

2.2 AVSTÄMNING

Tillsyningsmannen ska kontakta tågklareraren för en avstämning av arbetsplanen strax innan L-skyddet beräknas starta.

Gränspunkterna får inte ändras. En ny planering måste då göras. Övriga uppgifter som har godkänts av trafikledningen får ändras efter överenskommelse.

Tillsyningsmannen

- kontaktar efter sin ankomst till arbetsplatsen tågklareraren och meddelar sin funktion, sitt namn och sitt telefonnummer.

Tågklareraren

- repeterar och antecknar tillsyningsmannens namn och telefonnummer.

Tillsyningsmannen

- uppger
 - _ L-skyddets beteckning
 - _ berörd bevakningssträcka och berört spår
 - _ L-skyddsområdets gränspunkter
 - _ L-skyddets starttid och sluttid.

Tågklareraren

- kontrollerar att tillsyningsmannens uppgifter stämmer överens med tågklarerarens uppgifter
- påtalar eventuella avvikelser för tillsyningsmannen och kommer överens med honom om vad som ska gälla
- undersöker om L-skyddsområdet kan upplåtas för L-skyddet.

2.3 SAMRÅD

Samråden ska klarlägga om andra trafikverksamheter kan påverka L-skyddet och hur detta i så fall ska hanteras. Alla som deltar i ett samråd ska dokumentera samrådets innehåll.

Samråden ska omfatta

- avstämning av trafikverksamheternas art, sluttider och positioner
- eventuella risker för överbrygning av spänning till en kontaktledning som ska vara spänningslös
- förhållanden som minskar banans farbarhet
- hantering av vägskyddsanläggningar
- andra faktorer som enligt tillsyningsmannens bedömning är av betydelse för trafiksäkerheten.

Det är alltid den senast tillkommande tillsyningsmannen som kontaktar de övriga tillsyningsmännen för samråd.

Tågklareraren

- uppmanar tillsyningsmannen till samråd
- uppger de berörda tillsyningsmännens namn och telefonnummer.

Tillsyningsmannen

- genomför samråden
- dokumenterar samrådets innehåll.

2.4 STARTTILLSTÅND

Omedelbart innan L-skyddet startar ska tillsyningsmannen begära starttillstånd från tågklareraren.

Innan tågklareraren får ge L-skyddet starttillstånd ska bevakningssträckan avspärras.

Spårledningen ska kortslutas tillfälligt för att tågklareraren ska få en indikering som visar att tillsyningsmannen befinner sig på den avspärrade bevakningssträckan och på rätt spår när L-skyddet anordnas.

Avspärrningen ska göras först och kortslutningen därefter, så att avspärrningen ger ett skydd åt den som måste beträda banan för att utföra kortslutningen.

Tillsyningsmannen

- kontaktar tågklareraren, meddelar vilka samråd som har hållits och begär starttillstånd för L-skyddet.

Tågklareraren

- stämmer av och dokumenterar att samtliga begärda samråd har hållits
- kontrollerar att den bevakningssträcka som ska avspärras är fri från tåg
- avspärrar den bevakningssträcka som innefattar L-skyddsområdet och meddelar tillsyningsmannen att så har skett.

Tillsyningsmannen

- kortsluter spårledningen tillfälligt och meddelar tågklareraren att så har skett.

Tågklareraren

- kontrollerar om möjligt att kortslutningen har utförts på rätt bevakningssträcka
- ger starttillstånd: L-skydd xx får starta
- dokumenterar starttillståndet

xx är L-skyddets beteckning

Tillsyningsmannen

- repeterar och dokumenterar starttillståndet
- utför de åtgärder som har överenskommit i samråden.

3 Genomföra L-skydd

L-skyddet startar när tillsyningsmannen får starttillstånd av tågklareraren.

Avspärrningen ska upprätthållas utan avbrott tills L-skyddet avslutas.

3.1 TILLSYNINGSMANNENS NÄRVARO

När ett arbete pågår ska tillsyningsmannen befinna sig vid och kunna överblicka arbetsplatsen.

Tillsyningsmannen ska vara anträffbar så länge L-skyddet är anordnat, oavsett om arbete pågår eller inte.

3.2 BYTE AV TILLSYNINGSMAN

Vid byte av tillsyningsman ska den frånträdande tillsyningsmannen informera den tillträdande om innehållet i arbetsplanen och de samråd som har genomförts och som fortfarande är aktuella. Den tillträdande tillsyningsmannen ska dokumentera samrådets innehåll eller överta gällande dokumentation. Båda tillsyningsmännen ska anteckna tidpunkten för avlösningen.

Den tillträdande tillsyningsmannen ska informera tågklareraren om bytet.

Tillsyningsmannen

- kontaktar vid sitt tillträde tågklareraren, uppger L-skyddets beteckning och meddelar att avlösning har skett
- uppger sin funktion, sitt namn och sitt telefonnummer.

Tågklareraren

- repeterar och antecknar den tillträdande tillsyningsmannens namn och telefonnummer.

4 Avsluta L-skydd

L-skyddet avslutas genom att tillsyningsmannen gör en avslutsanmälan till tågklareraren.

När L-skyddet avslutas ska banan återlämnas i farbart skick.

Om brister kvarstår får L-skyddet inte avslutas, utan tillsyningsmannen ska kontakta infrastrukturförvaltaren för att få besked om vilka åtgärder som ska utföras.

xx är L-skyddets beteckning.

Tillsyningsmannen

- ansvarar för att inga föremål som kan hindra eller orsaka fara för trafiken finns kvar inom L-skyddsområdet
- kontaktar tågklareraren och anmäler:
L-skydd xx har avslutats klockan ...

Tågklareraren

- repeterar tillsyningsmannens avslutsanmälan
- häver avspärrningen om inga andra trafikverksamheter pågår på den avspärrade bevakningssträckan
- dokumenterar vid vilken tidpunkt L-skyddet har avslutats.

Tillsyningsmannen

- dokumenterar vid vilken tidpunkt L-skyddet har avslutats.

5 Särfall

5.1 DIREKTPLANERA L-SKYDD

Om ett L-skydd behöver anordnas med kort varsel och därför inte kan förplaneras får det direktplaneras. Direktplaneringen ska föregås av att tillsyningsmannen gör en arbetsplan enligt ordinarie regler. Arbetsplanens uppgifter om L-skyddets gränspunkter samt starttid och sluttid bestäms i samtal mellan tillsyningsmannen och tågklararen.

Tågklararen ska ge det direktplanerade L-skyddet en unik beteckning och meddela tillsyningsmannen den.

Tillsyningsmannen

- kontaktar tågklararen efter sin ankomst till arbetsplatsen och meddelar sin funktion, sitt namn och sitt telefonnummer.

Tågklararen

- repeterar tillsyningsmannens namn och telefonnummer
- antecknar tillsyningsmannens namn och telefonnummer.

Tillsyningsmannen

- begär direktplanering av L-skydd
- uppger
 - berörd bevakningssträcka och berört spår
 - L-skyddsområdets gränspunkter
 - önskemål om L-skyddets starttid och sluttid.

Tågklararen

- repeterar de uppgifter som tillsyningsmannen har uppgett
- undersöker om och när L-skyddsområdet kan upplåtas för L-skyddet
- meddelar L-skyddets beteckning samt starttid och sluttid
- dokumenterar uppgifterna.

Tillsyningsmannen

- repeterar de uppgifter som tågklararen har uppgett
- dokumenterar dessa uppgifter i arbetsplanen.

Tågklararen

- bekräftar de repeterade uppgifterna.

Det direktplanerade L-skyddet följer i övrigt de ordinarie reglerna för L-skydd, med samråd och starttillstånd som nasta moment.

5.2 L-SKYDD INOM ETT D-SKYDD

Ett D-skydd innebär att ett område på huvudspår upplåts för flera skyddsformer och färder och att det inte får förekomma några tågfärder i området. Ett D-skydd planeras av spårentreprenören i en dispositionsarbetsplan som ska godkännas av trafikledningen. När ett D-skydd har anordnats tar en huvudtillsyningsman över trafikledningen och beslutar med ledning av arbetsplanering och planeringssamtal vilka trafikverksamheter som får genomföras inom D-skyddet.

D-skyddsområdet får vara indelat i flera delområden. Delområdenas gränspunkter ska framgå av dispositionsarbetsplanen.

Ett L-skydd får anordnas inom ett D-skydd. L-skyddet trafikleds då av D-skyddets huvudtillsyningsman, som övertar tågklararens roll i de ordinarie reglerna för L-skydd. Ett L-skydd inom ett D-skydd får omfatta ett eller flera delområden. I övrigt gäller de ordinarie reglerna för L-skydd.

L-skydd i system M

Detta avsnitt innehåller tillägg och ändringar för L-skydd i system M.
I övrigt gäller samma regler som för L-skydd i system H.

2 Anordna L-skydd

2.4 STARTTILLSTÅND

I system M behöver spårledningen inte kortslutas tillfälligt före start.

4 Avsluta L-skydd

4.2 AVSLUTA NÄR BEVAKNINGSSTRÄCKANS BÅDA GRÄNSDRIFTPLATSER ÄR STÄNGDA

Om bevakningssträckans båda gränsdriftplatser har stängts under pågående arbete görs en avslutsanmälan när en av driftplatserna åter är bevakad. Om så har planerats får tillsyningsmannen dock göra avslutsanmälan till en kontakttågklarare som är angiven i arbetsplanen.

5 Särfall

5.1 DIREKTPLANERA L-SKYDD

Tågklareraren ska samråda med tågklareraren för bevakningssträckans gränsdriftplats innan han godkänner arbetsplanen.

5.3 L-SKYDD EFTER TÅG

L-skydd efter tåg får bara anordnas i system M.

L-skydd efter tåg får inte anordnas om det är förbjudet enligt linjeboken eller om det aktuella tåget har pålok.

L-skydd efter tåg genomförs enligt de ordinarie reglerna för L-skydd med de skillnader som anges nedan.

Om L-skyddet ska anordnas efter tåg ska detta anges i arbetsplanen. Vid akuta situationer får L-skydd efter tåg direktplaneras. Reglerna nedan gäller då i tillämpliga delar.

Tillsyningsmannen

- kontaktar tågklareraren efter sin ankomst till arbetsplatsen och meddelar sin funktion, sitt namn och sitt telefonnummer.

Tågklareraren

- antecknar tillsyningsmannens namn och telefonnummer.

Tillsyningsmannen

- uppger
 - L-skyddets beteckning
 - berörd bevakningssträcka
 - L-skyddsområdets gränspunkter
 - L-skyddets starttid och sluttid
 - att L-skyddet ska anordnas efter tåg 00.

Tågklareraren

- kontrollerar att tillsyningsmannens uppgifter stämmer överens med tågklarerarens uppgifter
- påtalar eventuella avvikelser för tillsyningsmannen och kommer överens med honom om vad som ska gälla
- undersöker om L-skyddsområdet kan upplåtas för L-skyddet efter det att tåget har passerat
- förvissas sig om att tågnumret stämmer
- uppmanar tillsyningsmannen att återkomma när tåget har passerat.

Tillsyningsmannen ska kontakta tågklareraren för en avstämning av arbetsplanen strax innan L-skyddet beräknas starta.

Innan tågklareraren får ge L-skydd efter tåg starttillstånd ska tillsyningsmannen ha konstaterat att det aktuella tåget har passerat och att det var försett med slutsignal.

Om flera trafikverksamheter ska starta efter tåget måste tillsyningsmännen samråda enligt reglerna under rubriken 2.3 *Samråd*.

Tillsyningsmannen

- ser tåget passera och kontaktar tågklareraren:
Jag har sett tåg 00 passera med slutsignal
- meddelar vilka samråd som har hållits och begär starttillstånd för L-skydd efter tåg.

Tågklareraren

- stämmer av och dokumenterar att samtliga begärda samråd har hållits
- kontrollerar att tåget inte har pålok
- avspärrar den bevakningssträcka som innefattar L-skyddsområdet och meddelar tillsyningsmannen att så har skett
- ger starttillstånd:
L-skydd xx efter tåg 00 får starta
- dokumenterar starttillståndet.

xx är L-skyddets beteckning.

Tillsyningsmannen

- repeterar och dokumenterar starttillståndet
- utför de åtgärder som har överenskommit i samråden.

L-skydd i system S

Detta avsnitt innehåller tillägg och ändringar för L-skydd i system S.
I övrigt gäller samma regler som för L-skydd i system H.

1 Planera L-skydd

1.3 L-SKYDDSOMRÅDETS GRÄNSPUNKTER

En gränspunkt får i system S också utgöras av

- en huvudsignaltavla till en gränsdriftplats
- en infartssignal till en gränsdriftplats
- en huvudsignaltavla vid en linjeplats utan huvudspår.

2 Anordna L-skydd

2.4 STARTTILLSTÅND

I system S behöver spårledningen inte kortslutas tillfälligt före start.

4 Avsluta L-skydd

4.2 AVSLUTA NÄR GRÄNSDRIFTPLATSEN ÄR STÄNGD

Om L-skyddets gränsdriftplats har stängts under pågående arbete görs en avslutsanmälan när driftplatsen åter är bevakad. Om så har planerats får tillsyningsmannen dock göra avslutsanmälan till en kontakttågklarare som är angiven i arbetsplanen.

Trafikverket, 781 89 Borlänge. Besöksadress: Röda vägen 1
Telefon : 0771-921 921. Texttelefon: 010-123 50 00

www.trafikverket.se